

ХАРЧЕНКО Матвій Андрійович

*Київський інститут Національної гвардії
України*

Науковий керівник:

ЯРЕМА Владислав Валерійович

*Київський інститут Національної гвардії
України*

МОРАЛЬНО — ПСИХОЛОГІЧНІ ЯКОСТІ ПЕРСОНАЛУ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, НЕОБХІДНІ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ

Забезпечення державної безпеки є комплексним завданням, яке вимагає від персоналу військових формувань та правоохоронних органів не тільки високого рівня професійної підготовки, але й наявності певних морально-психологічних якостей. Вони впливають на стійкість особового складу під час виконання завдань, сприяють ефективній взаємодії в колективі та підвищують загальну ефективність діяльності у кризових ситуаціях. Розвиток морально-психологічних якостей персоналу є одним із пріоритетних завдань для збереження національної безпеки та стабільності держави [1].

Основні морально-психологічні якості які необхідні для якісної роботи в сфері забезпечення державної безпеки:

Патріотизм і відданість обов'язку, патріотизм передбачає любов до Батьківщини, готовність захищати її незалежність та інтереси. Для військових та правоохоронців це не лише емоційний стан, а й усвідомлена мотивація виконувати свої завдання, навіть у складних умовах. Відданість обов'язку стимулює військовослужбовців до самопожертви та активної участі у забезпеченні безпеки держави [1].

Стійкість і витривалість, стійкість визначається здатністю переносити фізичні та психологічні навантаження, що є критично важливим під час бойових дій або охорони громадського порядку. Витривалість дозволяє зберігати високий рівень працездатності навіть у несприятливих умовах, що включають стресові ситуації, недосипання або фізичну втому [5].

Впевненість у собі та рішучість, у складних та екстремальних ситуаціях здатність швидко приймати рішення і бути впевненим у своїх діях є вирішальною. Рішучість допомагає діяти ефективно, навіть коли немає повної інформації або існує ризик для життя [2]. Ця якість розвивається завдяки регулярним тренуванням, симуляціям бойових дій та навчанню з реальними сценаріями.

Емоційна стійкість, емоційна стійкість є здатністю контролювати свої емоції під час стресових ситуацій. Це запобігає паніці та дозволяє зберігати

здатність раціонально мислити і приймати виважені рішення. Відсутність емоційної стійкості може призвести до дезорганізації підрозділу і втрати контролю над ситуацією [3].

Професійна етика, дотримання етичних стандартів поведінки формує довіру суспільства до правоохоронних органів і військових формувань. Військовослужбовці повинні керуватися принципами справедливості, чесності, гідності та захисту прав людини, що є важливим аспектом професійної діяльності [3].

Колективізм та взаємодопомога, здатність працювати в команді та підтримувати колег є важливим аспектом у військовій справі та правоохоронній діяльності. Колективізм підвищує ефективність виконання завдань, особливо під час кризових ситуацій, коли життя та здоров'я кожного залежать від злагоджених дій усіх учасників [6].

Лідерські якості, лідерство є важливою якістю для офіцерів і командирів, що забезпечує ефективну організацію діяльності підрозділу. Лідер повинен не тільки бути прикладом для своїх підлеглих, а й мотивувати їх до виконання поставлених завдань, приймати складні рішення та брати відповідальність за свої дії [2].

Толерантність і розуміння, толерантність до різних культур, релігійних і політичних переконань особового складу забезпечує ефективне спілкування в багатонаціональних підрозділах. Вміння знаходити спільну мову та уникати конфліктів є важливим для підтримання гармонії в колективі [1]. Самоконтроль і самодисципліна, здатність контролювати свої емоції, слова та дії є важливою для підтримання дисципліни в підрозділі. Самодисципліна сприяє виконанню завдань на високому рівні, навіть коли немає зовнішнього контролю [4].

Навчання і тренінги, спеціалізовані тренінги з психологічної підготовки, стрес-менеджменту та лідерства дозволяють персоналу покращувати свої морально-психологічні якості та підвищувати рівень готовності до виконання завдань. Психологічна підготовка є невід'ємною складовою системи навчання військових і правоохоронців [1].

Психологічна підтримка та консультування, наявність кваліфікованих психологів, які працюють з особовим складом, надають індивідуальні та групові консультації, а також проводять профілактику стресових розладів, є необхідною умовою для підтримання морального стану персоналу [2].

Фізична підготовка, фізична підготовка є важливим елементом розвитку морально-психологічних якостей, оскільки сприяє підвищенню стійкості до стресу та покращенню витривалості. Регулярні фізичні тренування допомагають підвищити рівень фізичної та психологічної стійкості [4].

Таким чином, для ефективного забезпечення державної безпеки необхідно розвивати морально-психологічні якості персоналу військових формувань та правоохоронних органів. Це дозволяє не тільки підвищити стійкість до стресу,

але й зберегти здатність діяти ефективно в кризових умовах. Розвиток цих якостей має стати пріоритетом для системи навчання та підготовки особового складу.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко, О. В. Психологічна підготовка військовослужбовців. Київ: Освіта України, 2018. – 320 с.
2. Глушко, І. П. Основи моральної підготовки особового складу. Львів: Світ знань, 2017. – 270 с.
3. Карпова, Т. С. Професійна етика військовослужбовців та правоохоронців. Харків: Нова книга, 2019. – 285 с.
4. Коваленко, А. Г. Фізична підготовка як елемент психологічної стійкості. Дніпро: Видавничий дім, 2020. – 245 с.
5. Петров, В. С. Психологічна стійкість у бойових умовах. Київ: Центр військової підготовки, 2016. – 290 с.
6. Рибалко, М. І. Колективізм та індивідуалізм у військових формуваннях. Одеса: Маяк, 2021. – 260 с.